

І.І. Помінова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ

В сучасному світі інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) проникли в кожную сферу людської діяльності, в тому числі економічну. Трансформації за участю ІКТ стали чинником сучасного етапу розвитку світової економіки, що актуалізувало дослідження динаміки розвитку та нинішнього стану інформаційно-комунікаційних технологій в Україні.

Найчастіше оцінка розвитку ІКТ в країні надається на основі її місця в глобальних рейтингах, що надаються профільними міжнародними організаціями, які або безпосередньо характеризують господарські трансформації цифрової економіки (е-індекси) (наприклад, Індекс інформаційного суспільства, Індекс мережевої готовності, Індекс цифрового доступу, Індекс цифрового поділу, Індекс цифрової можливості, Індекс розвитку ІКТ, Індекс розвитку електронного урядування тощо), або економічні рейтинги, в складі яких є показники, які характеризують цифрові трансформації господарської системи (наприклад, Індекс конкурентоспроможності країн світу, Індекс економіки знань, Глобальний індекс інновацій, Індекс глобальної конкурентоспроможності тощо).

Однією з комплексних міжнародних оцінок є індекс розвитку ІКТ (ICT Development Index – IDI). Цей індекс щорічно визначається Міжнародним союзом телекомунікацій ООН і базується на показниках ІКТ, які згруповані у три кластери: доступ, використання та навички. У 2018 році індекс не розраховувався у зв'язку з відсутністю даних після зміни методології. Протягом 2012-2017 рр. Україна знаходилась у середній частині рейтингу, проте оцінка розвитку ІКТ постійно зростала з 4.97 балів до 5.62 з 10 балів [1].

Також важливою частиною дослідження розвитку ІКТ в країні є розвиток електронного уряду. З 2016 року за індексом розвитку електронного уряду ООН (The UN Global E-Government Development Index) Україну відносять до країн з високим індексом розвитку електронного уряду. У 2020 році Україна піднялася на 69 місце за порівняння з 82-м у 2018 році, чому сприяло активне впровадження ідеї «держава у смартфоні», з метою якої було створене Міністерство цифрової трансформації, почалося впровадження додатку «Дія» (Держава і Я), що надає низку адміністративних послуг онлайн.

Ступінь розповсюдження інформаційно-комунікаційних технологій оцінюється ICT adoption – новим показником комплексного індексу конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index – GCI), який з'явився у Звіті GCI за 2018-2019 рр. Протягом 2018-2019 рр. Україна стабільно знаходиться у середній частині рейтингу зі 51.9 балів із 100. Позитивні зміни для України в 2019 році відбулися і в Глобальному інноваційному рейтингу (Global Innovation Index 2019), в якому Всесвітня організація інтелектуальної власності порівнює інноваційну діяльність 129 країн та економік світу: 47 місце, попадання до ТОП-3 країн економічної групи lower-middle income.

Загалом, динаміка розвитку ІКТ в Україні має позитивні тенденції, особливо в розвитку мобільного зв'язку, доступу до Інтернету та введення в дію і подальший розвиток електронного урядування, що значно спрощує отримання адміністративних послуг та консультацій для населення та бізнесу. Протягом 2012-2019 рр. кількість абонентів мережі Інтернет на 100 жителів України збільшилась з 12 у 2012 році до 62 у 2019 році. Найвища забезпеченість населення мобільним зв'язком у 2019 році спостерігалася у м. Київ, а також у Київській, Одеській, Харківській та Дніпропетровській областях. Спостерігається постійне зростання зайнятості у сфері інформації та телекомунікації, і середня заробітна плата у цій сфері в 2019 році була в 1,7 разів більша за середню за всіма видами економічної діяльності [2].

Аналіз сучасних тенденцій розвитку ІКТ в Україні дозволяє дійти висновку, що дана галузь розвивається дуже швидко, в країні відбувається поступова цифрова трансформація. Проте, у більшості міжнародних комплексних рейтингах Україна займає місця у середині списку, що демонструє невисокий рівень впровадження ІКТ в реальний сектор економіки країни. На жаль, основою економіки в країні поки залишається сировинна продукція, а не високі технології, що породжує ряд проблем, які впливають на позиції України у світових рейтингах.

Інформаційні джерела:

1. Measuring the Information Society Report 2012-2017. International Telecommunication Union (ITU). URL : https://www.itu.int/en/ITUUD/Statistics/Documents/publications/misr2017/MISR2017_Volume1.pdf.

2. Зарплати українських розробників – грудень 2019. Спільнота програмістів DOU.ua. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/salary-report-devs-dec-2019>.